Nr 1867

av herr Krönmark m. fl.
i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:122 angående reglering av priserna på jordbruksprodukter, m. m.

I propositionen 1974:122 framlägger regeringen förslag om reglering av priserna på jordbruksprodukter för tiden den 1 juli 1974–den 1 juni 1977.

Propositionen följer den överenskommelse som träffats mellan statsmakten och lantbrukarnas förhandlingsdelegation, och det finns därför ingen anledning att ifrågasätta propositionens materiella innehåll. Det är synnerligen tillfredsställande att jordbruket även fortsättningsvis kommer i åtnjutande av ett inflationsskydd och att det fastslagits att jordbrukarna skall få del av den allmänna inkomstutvecklingen. Detta senare är så mycket värdefullare som det sannolikt kommer att verka uppmuntrande för näringen i dess helhet och det på ett markerat sätt avviker från den linje som drevs från statsmaktens sida under slutet av 1960-talet.

Innehållet i jordbruksavtalet återspeglar den förändring som inträtt på den internationella livsmedelsmarknaden. Medan det tidigare kunde vara korrekt att tala om ett skydd för det svenska jordbruket mot en dumpad världsmarknad, innebär dagens jordbrukspolitik i stället ett skydd för konsumenterna mot ett genomslag av de internationellt sett höga livsmedelspriserna. Detta står icke på något sätt i principiell motsättning till tidigare förd politik utan är en logisk fortsättning av vad som tidigare förevarit. Därför finns det ingen anledning att ifrågasätta det kraftigt förhöjda anslag till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område som propositionen innefattar. Dock bör framhållas att ökningen av anslaget på cirka 200 procent bara till viss del är att hänföra till internationella påverkningar. Den större delen av anslaget motiveras av det prisstopp som sedan december 1972 fungerar för vissa livsmedel.

Genom avtalets inflationsregel kommer anspråken på budgetmedel för att eliminera prisstoppets verkningar att ökas i snabb takt. Med nuvarande inflationstakt kan man inte utesluta att jordbruket vid nästkommande budgetårsskifte kan komma att få cirka en tredjedel av produktionsvolymen betald via statsbudgeten. Även om jordbruksmarknaden redan tidigare varit en reglerad marknad, råder det dock stor ovisshet om vilka praktiska och ekonomiska konsekvenser som på sikt kommer att uppstå för en i så hög grad statsskattemedelsberoende jordbruksnäring. Vi tar för givet att det existerande prisstoppet så småningom kommer att avlösas av en normal jordbruksprisreglering. Även om så kommer att ske, torde det vara orealistiskt att räkna med att statskassan i så fall ens på sikt kan komma ifrån redan existerande

konsumentskydd via budgeten. Det är därför angeläget att riksdagen får tillfälle att ta principiell ställning till principerna för den framtida prispolitiken på jordbrukets område innan konsumentskyddet nått en alltför hög nivå. En avveckling av prisstoppet torde sannolikt förutsätta samtidiga åtgärder på skatteområdet för att ge konsumenterna ekonomiskt utrymme att klara de kostnader som en mera marknadsmässig prisbildning kommer att innebära. Det är därför önskvärt att 1972 års jordbruksutredning framlägger förslag om den framtida prispolitiken i så god tid att förslag kan föreläggas 1975 års vårriksdag.

Med stöd av vad som anförts hemställs

att riksdagen med bifall till propositionen 1974:122 hos Kungl. Maj:t anhåller om förslag för den kommande prispolitiken på jordbrukets område till 1975 års vårriksdag.

Stockholm den 17 maj 1974

ERIC KRÖNMARK (m)

N. YNGVE NILSSON (m)
i Trobro

L. ARNE ANDERSSON (m)
i Ljung

KARL LEUCHOVIUS (m)